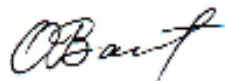


<b>СИЛАБУС</b> <b>навчальної дисципліни</b> <b>«Граматична варіативність російської мови»</b> <b>Спеціальність: 035 Філологія</b> <b>Спеціалізація: 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно),</b> <b>перша – російська</b> <b>Освітня програма: Російська мова і друга іноземна мова.</b>	
<b>Рівень вищої освіти</b>	перший (бакалаврський)
<b>Статус дисципліни</b>	дисципліна за вибором з фаху
<b>Семестр</b>	7 семестр
<b>Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин</b>	3 кредити ЄКТС / 90 годин
<b>Мова викладання</b>	російська
<b>Предмет навчання (Що я вивчатиму?)</b>	Курс «Граматична варіативність російської мови» акцентує увагу студентів на багатомірності предмета, тобто таких проблемах, як окремість і тотожність слова, співвідношення в ньому лексичного і граматичного, взаємодія словотворення, словозміни та формотворення, порівняльний аналіз парадигматики і синтагматики мовних одиниць, формування норми, специфіка мовленнєвої діяльності і сфери комунікації, механізми мовної еволюції
<b>Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</b>	Глибше познайомити студентів з граматичною різноманітністю російської мови, причинами виникнення граматичних варіантів, їх історичної мінливості. В межах курсу студенти будуть мати можливість практично дослідити вживання граматичних варіантів в корпусі і робити самостійні висновки на основі аналізу і порівняння великої кількості текстових прикладів.
<b>Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)</b>	Проводити морфемний, морфологічний і синтаксичний аналіз запропонованих мовних одиниць; швидко розпізнавати граматичні категорії і форми; визначати функції морфологічних форм різних частин мови у реченні; визначати типи синтаксичного зв'язку у словосполученні і реченні. У власному мовленні спиратися на вивчені алгоритми та засвоєний теоретичний матеріал.
<b>Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</b>	<p>Завдання, які вирішуються в процесі вивчення дисципліни, пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:</p> <p><b>Інтегральної компетентності (ІК):</b>  здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає трансляцію інформації російською і другою іноземною мовами, застосування теорій та методів філологічної науки та/або здійснення перекладацької діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><b>Загальних (ЗК):</b>  <b>ЗК 5.</b> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.  <b>ЗК 6.</b> Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.  <b>ЗК 7.</b> Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.  <b>ЗК 8.</b> Здатність працювати в команді та автономно.  <b>ЗК 9.</b> Здатність спілкуватися іноземними мовами, що вивчаються, з урахуванням сфери комунікації.  <b>ЗК 10.</b> Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.  <b>ЗК 11.</b> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.  <b>ЗК 12.</b> Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.  <b>ЗК 13.</b> Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p> <p><b>Фахових (ФК):</b>  <b>ФК 1.</b> Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.  <b>ФК 2.</b> Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.  <b>ФК 3.</b> Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.  <b>ФК 7.</b> Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.  <b>ФК 8.</b> Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.  <b>ФК 10.</b> Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.  <b>ФК 16.</b> Здатність застосовувати набуті фахові знання, навички і вміння у певній мультикультурній професійно зорієнтованій комунікації з урахуванням принципів і культури міжнародного спілкування, толерантності.</p> <p><b>Предметних:</b>  ✓ знання основних понять лексикології як важливого розділу</p>

	<p>мовознавства та використання лінгвістичних термінів у межах курсу в навчальній та професійній діяльності; знання словників та довідників з лексикології та фразеології,</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ розуміння специфіки лексичного та фразеологічного ярусів російської мови у порівнянні з рідною мовою; здатність долати лакуни у міжмовному зіставленні;</li> <li>✓ здатність самостійно проводити аналіз тексту на лексико-семантичному рівні, готувати презентації прагматичного характеру;</li> <li>✓ спроможність робити синонімічні заміни лексем та фразем, заміни лексем, що мають стилістичні та експресивно-емоційні конотації;</li> <li>✓ розуміння історичної динаміки лексичного шару мови, ролі міжмовних та міжкультурних контактів у розвитку лексики</li> </ul>
<b>Види занять і їхній розподіл за годинами</b>	<p>Практичні заняття – 34 год. Самостійна робота – 56 год.</p>
<b>Тематика навчальної дисципліни</b>	<p><b>Модуль 1. Паралельні варіативні засоби російської мовної системи на синхронному зрізі.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Явище граматичної варіативності.</li> <li>2. Норма і узус.</li> <li>3. Типи граматичних варіантів</li> <li>4. Національний корпус російської мови як інструмент дослідження граматичних варіантів</li> <li>5. Вільні граматичні варіанти.</li> <li>6. Семантичні граматичні варіанти</li> <li>7. Стилістичні граматичні варіанти.</li> <li>8. Регіональні граматичні варіанти</li> </ol>
<b>Передумови вивчення дисципліни</b>	<p><i>Успішне опанування курсу передбачає:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- знання основних лексичних явищ російської мови як системи;</li> <li>- знання основних фонетичних норм російської літературної мови;</li> <li>- знання основних граматичних норм російської літературної мови;</li> <li>- знання основних характеристик різних видів мовлення (усного і писемного) і основних мовленнєвих форм висловлювання (оповідання, опис, міркування, монолог, діалог).</li> </ul> <p><i>Знання теоретичних основ з наступних навчальних дисциплін:</i> «Практика усного і писемного російського мовлення» (1 – 3 курси); «Вступ до мовознавства» (2 курсе); «Практична граматики російської мови» (1 – 2 курси).</p>
<b>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</b>	<p style="text-align: center;"><b>Основна література</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Stefanowitsch, A. (2020). <i>Corpus linguistics: A guide to the methodology</i>. Berlin: Language Science Press.</li> <li>2. Jesse Egbert, Tove Larsson, Douglas Biber. (2020). <i>Doing Linguistics with a Corpus. Methodological Considerations for the Everyday User</i>. Cambridge University Press.</li> <li>3. Крысин, Л.П. (2008). Проблемы представления новых иноязычных заимствований в русских нормативных словарях. <i>Prace slawistyczne</i>. Polska akademia nauk, Instytut slawistyki. Warszawa, N 125 : Wspolczesna komunikacja jezykowa najnowsze zmiany w leksyce i slowotworstwie jezykow slowianskich. 107—121.</li> <li>4. Нечитайло, И.Н. (2019). <i>Практическая грамматика русского языка: Словообразование. Морфология</i>. Учебное пособие для иностранных студентов-филологов I курса. К.: УкрІНТЕІ.</li> <li>5. Носенко, Э.Л., ред. (19981). <i>Языковая норма и вариативность</i> : сб. науч. тр. Днепропетровск.</li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Додаткова</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>6. Schmied, J. (1990). Corpus linguistics and non-native varieties of English. <i>World Englishes</i>. Vol. 9, No. 3. – Pp. 255-268. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <a href="http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-971X.1990.tb00264.x/abstract">http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-971X.1990.tb00264.x/abstract</a></li> <li>7. The Routledge Handbook of Corpus Linguistics (2010). London.</li> <li>8. Creating and Digitizing Language Corpora. (2007). Vol. 1. London.</li> <li>9. English Corpus Linguistics. An Introduction. (2004). Cambridge.</li> <li>10. Национальный корпус русского языка: 2006 2008. Новые результаты и перспективы. СПб.: Нестор-История, 2009.</li> <li>11. Шведова, М. О., Січінава, Д. В. (2013). Корпусна лінгвістика та лексико-граматична типологія. <i>Українське мовознавство</i>, вип. 43. К: КНУ ім. Шевченка. 95-103.</li> <li>12. Тищенко-Монастирська, О. О., Шведова, М. О., Січінава, Д. В. (2011). Паралельні українсько-російський та російсько-український корпуси. <i>Лексикографічний бюлетень</i>, 20, К., Видавничий дім Дмитра Бураго. 35—38.</li> <li>13. Shvedova, M. (2020). The General Regionally Annotated Corpus of Ukrainian (GRAC, uacorporus.org): Architecture and Functionality. <i>Proceedings of the 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems (COLINS 2020)</i>. Volume I: Main Conference. Lviv, Ukraine, April 23-24. 489-506. CEUR Workshop Proceedings (CEUR-WS.org) <a href="http://ceur-ws.org/Vol-2604/paper36.pdf">http://ceur-ws.org/Vol-2604/paper36.pdf</a></li> </ol> <p style="text-align: center;"><b>Додаткові ресурси:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>14. British National Corpus</li> </ol>

	15. Intercorp 16. Національний корпус російської мови 17. Генеральний регіонально анотований корпус української мови
<b>Поточний і семестровий контроль</b>	МКР, залік
<b>Кафедра</b>	східної і слов'янської філології
<b>Факультет</b>	східної і слов'янської філології
<b>Викладач</b>	Нечитайло Ірина Миколаївна професор кафедри східної і слов'янської філології
<b>Оригінальність навчальної дисципліни</b>	Оригінальний авторський курс
<b>Місце постійного розміщення навчально-методичного забезпечення в мережі Інтернет</b>	<a href="https://slovphilology.knlu.edu.ua/">https://slovphilology.knlu.edu.ua/</a>

Завідувач кафедри



проф. Валігура О. Р.

Викладач



проф. Нечитайло І.М.